

HEDEMORA
KOMMUN

2020-2025

Energi- och klimatstrategi med prioriteringar

En fördjupning av kommunens hållbarhetsstrategi,
fokusområde miljö.

Antagen av kommunfullmäktige 2020-06-16. Reviderad 2020-11-24 av kommunfullmäktige
i samband med Mål och Budget 2021.

Innehållsförteckning

1. Inledning	2
Klimatförändringen – vår tids största utmaning.....	2
2. Energi- och klimatstrategins syfte och omfattning.....	3
Agenda 2030.....	3
Parisavtalet.....	3
Nationella energi- och klimatmål.....	3
Regional energi- och klimatstrategi.....	4
3. Hållbara Hedemora.....	5
Hedemora kommuns vision.....	5
Kommunens övergripande hållbarhetsmål.....	5
Ekokommunen Hedemora	5
Kommunens genomförda och pågående åtgärder.....	6
Kommunens ansvar för klimatarbetet	6
4. Prioriteringar 2020-2025.....	6
5. Uppföljning	6

Inledning

Klimatförändringen – vår tids största utmaning

Enligt FN:s klimatpanel IPCC är jordens medeltemperatur för hög och ökningen fortsätter om vi inte kraftigt minskar våra utsläpp av växthusgaser. Växthusgasen koldioxid ökar i atmosfären när vi använder bränslen från berggrunden som kol, gas och olja, så kallade fossila bränslen.

Industrisektorn, våra bil- och flygresor samt vägtransporter bidrar till stora utsläpp och behöver därför ställas om. Fossilfria bränslen som biobränslen, biogas samt el från sol-, vind- eller vattenkraft bidrar inte till ökade utsläpp.

De svenska utsläppen av växthusgaser har minskat med omkring 25 procent sedan år 1990 och är nu cirka 4,6 ton per invånare och år. En hållbar nivå skulle enligt Naturvårdsverket vara mellan 1 och 2 ton per person och år.

Men minskningen avser bara utsläpp inom Sveriges gränser. Om man tittar på de utsläpp

som orsakas av den svenska konsumtionen av varor och tjänster så har den legat stabilt kring 11 ton per person och år sedan nittiotalets början.

Även köttproduktionen har stor inverkan på klimatet. Idisslande djur bidrar till utsläpp av växthusgasen metan, som är betydligt mer kraftfull än koldioxid.

FN:s livsmedelsorgan FAO beskriver boskapssektorn i världen som ett större klimatproblem än alla transporter med både bil och flyg tillsammans. Därför behöver köttkonsumtionen minskas. Det kött som gör störst nytta för miljön är det ekologiska och svenska naturbetesköttet som bidrar till en rik biologisk mångfald.

Den globala uppvärmningen får katastrofala följder som höjda havsnivåer, avsmältning av glaciärer, fler översvämningar, stormar, torka och skogsbränder.

Extremtemperaturer uppnås också allt oftare. Fyra femtedelar av alla ekologiska system på jorden påverkas redan i någon mån av klimatförändringar.

Energi- och klimatstrategins syfte och omfattning

Hedemora kommuns Energi- och klimatstrategi är en fördjupning av kommunens Hållbarhetsstrategi - fokusområde miljö. I denna strategi identifieras de klimat- och energimål som finns beslutade globalt och på samhällets olika nivåer. Av dessa har kommunen rådighet över många, men inte över alla. Syftet är att konkretisera kommunens roll, uppdrag och prioriteringar.

Agenda 2030 – de globala målen

Hösten 2015 antogs 17 globala hållbarhetsmål, de så kallade Agenda 2030-målen. Flera av målen handlar specifikt om energi och klimat – se nedan.

Parisavtalet

Vid FN:s klimatmöte COP21 i Paris år 2015 enades världens länder om ett nytt klimatavtal som binder alla länder och ska börja gälla senast år 2020. Den globala temperaturökningen ska hållas långt under 2 grader och alla ska jobba för att den ska stanna vid 1,5 grad. År 2018 fastställdes en regelbok. Den styr genomförandet av Parisavtalet samt hur ländernas klimatåtaganden ska mätas och beräknas. Årligen återkommande klimatmöten

Begränsad klimatpåverkan

”Halten av växthusgaser i atmosfären ska stabiliseras på en nivå som innebär att människans påverkan på klimatet inte blir farlig.”

syftar till att komma överens om hur länderna ska gå från ord till handling.

Nationella klimat- och energimål

År 2017 antogs nya nationella klimatmål. Huvudbudskapet är att Sverige ska vara klimat neutralt år 2045. Efter år 2045 ska Sverige vara klimatpositivt. Det innebär att landet ska bidra till en minskning av utsläppen av växthusgaser.

”Den icke-handlande sektorn”, det vill säga de sektorer som inte omfattas av EU:s handel med utsläppsrätter, har egna mål. Här ingår främst transporter, arbetsmaskiner, mindre industri- och energianläggningar, bostäder och jordbruk.

Jämfört med år 2010 ska utsläppen minska med:

- 40 procent till år 2020
- 63 procent till år 2030
- 75 procent till år 2040

Många anläggningar inom energiintensiv industri och energiproduktion samt de flygoperatörer som flyger i EU ingår i EU:s system för handel med utsläppsrätter.

Utsläppstaken från berörda företag ska minska med 21 procent till år 2020 jämfört med år 2005.

Därutöver ska utsläppen från inrikes transporter (exklusive flyget) minska med minst 70 procent till år 2030 jämfört med år 2010.

Under år 2018 antogs nya energimål:

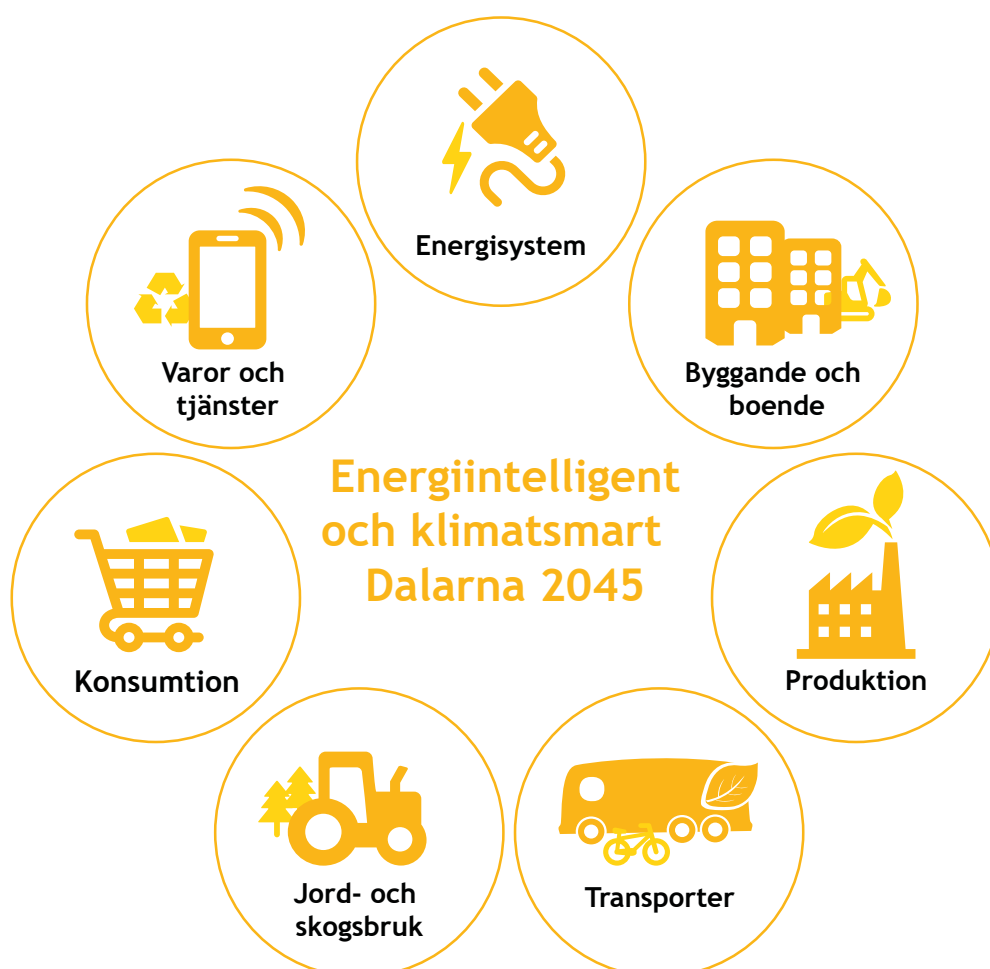
- Elproduktionen är 100 procent förnybar år 2040
- En energieffektivisering med 50 procent har skett till år 2030

Regional energi- och klimatstrategi

Länsstyrelsen i Dalarnas län samordnar och leder det regionala arbetet för de nationella energi- och klimatpolitiska målen. Arbetet sker i bred samverkan med kommuner, näringsliv, frivilliga organisationer och andra aktörer för att främja bland annat fossilfria transporter, förnybar energi och effektiva klimatinvesteringar.

Länsstyrelsens strategi - [På väg mot ett Energiintelligent och klimatsmart Dalarna 2045](#)

– lyfter fram sju strategiskt viktiga områden där man vill samverka med bland andra länets kommuner. Se bild.

Hedemora kommuns vision

Visionen visar vart vi vill föra kommunen. Hedemoras visionsarbete kallar vi Hållbara Hedemora. Det innebär att kommunen strävar mot en hållbar utveckling för alla människor, miljön och ekonomin. Att arbeta hållbart är en förutsättning för kunna ge våra invånare rätt service av rätt och god kvalitet, vara en attraktiv arbetsgivare, skapa hållbar ekonomisk tillväxt och säkerställa ett hållbart skydd för vår planet och våra naturresurser. I Hedemora kommun genomsyrar hållbar utveckling all verksamhet och långsiktig planering.

Kommunens övergripande hållbarhetsmål

Två hållbarhetsmål är antagna av kommunfullmäktige och innebär att alla nämnder, förvaltningar och verksamheter i Hedemora kommun ska arbeta mot målen:

- Hedemora är jämställt, jämlikt och hälsan är god
- Hedemora är en klimatsmart och miljövänlig kommun

SVERIGES EKO KOMMUNER

Ekokommunen Hedemora

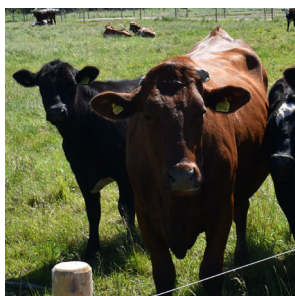
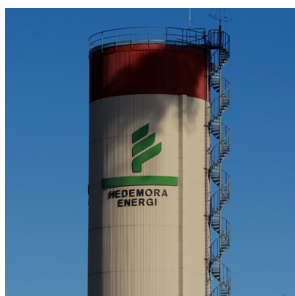
Som medlem i nätverket Sveriges Ekokommuner ställer sig kommunen bakom fyra hållbarhetsprinciper. De bygger på metoden att ett hållbart samhälle är ett samhälle som kan behålla sin jämvikt gentemot naturen samtidigt som människors förmåga att tillgodose sina behov inte hindras.

Det är framför allt en av principerna som har direkt påverkan på klimatet:

”I ett hållbart samhälle utsätts inte naturen för systematiskt ökande koncentrationer av ämnen från berggrunden, till exempel fossilt kol, olja och metaller.”

Sveriges Ekokommuner mäter medlemmarernas utveckling årligen med Gröna nyckeltal. Flera berör energi och klimat. Kommunen har direkt påverkan på förnybar energi i kommunala lokaler och energi- och koldioxidutsläpp för tjänsteresor.

- Koldioxidutsläpp i industrin
- Koldioxidutsläpp övriga sektorer
- Resor med kollektivtrafik
- Förnybara bränslen i kollektivtrafiken
- Miljöcertifierat skogsbruk
- Mängd hushållsavfall
- Förnybar energi i kommunala lokaler
- Energi för tjänsteresor
- Koldioxidutsläpp för tjänsteresor

Kommunens genomförda och pågående åtgärder

Hedemora kommun bidrar redan i dag aktivt till minskade utsläpp av växthusgaser.

Några exempel:

- Omställning av fordonsparkens mindre och mellanstora bilar till elbilar och elhybrider pågår
- Förbättrad miljömässig upphandling
- Egna andelar i vindkraftsparken utanför Garpenberg täcker elbehovet i kommunens verksamheter samt hyresgästernas elbehov i Hedemorabostädernas lägenheter
- Kommunkoncernens fastigheter har fossilfri uppvärmning
- Den biobränslebaserade fjärrvärmens är väl utbyggd
- Solvärmeanläggningar på två sporthallar ger tappvarmvatten
- AB Hedemorabostäder har energieffektiviserat värme och ventilation
- Kommunens kök serverar mat utifrån kommunala riktlinjer för mat och måltider där stor hänsyn tas till klimat och miljö
- Kommunen arbetar aktivt med att minska matsvinnet
- Riktlinjer finns för sortering av avfall i kommunens verksamheter
- En lokal grupp arbetar aktivt för att förverkliga Kommunal plan för avfallsförebyggande och hållbar avfallshantering
- Hedemora energi AB har en väl fungerande återvinningscentral
- Flera verksamheter har elcyklar som ersätter bilen i tätorten

Kommunens ansvar för klimatarbetet

För att lyckas med allt hållbarhetsarbete krävs att arbetet leds åt rätt håll, att det finns resurser, att vi har kunskap att göra rätt samt att vi alla var och en och tillsammans lever och verkar hållbart.

För att nå framgång krävs att hela kommunkoncernen med politiker och anställda har miljö- och klimatfokus. Det gäller såväl i övergripande och långsiktiga beslut som i de konkreta vardags- och detaljfrågorna.

Det förutsätter också en bred samverkan mellan kommunens olika förvaltningar, bolag och verksamheter. Samverkan och nätverk behövs även med andra aktörer.

Prioriteringar 2020-2025

- Öka förståelsen för klimatfrågorna i hela kommunkoncernen.
- Minska utsläppen av växthusgaser och minska resursslöseriet vid upphandling och inköp, resor och transporter, konsumtion samt hantering av sopor, avfall och matsvinn.

Uppföljning

Utvecklingen följs bland annat genom Sveriges Ekokommuners Gröna nyckeltal. Utfallet visar uppnådda framgångar och utmaningar. Regelbunden rapportering av arbetet sker till Kommunstyrelsens strategiutskott.

Hedemora kommun

Hökargatan 6, 776 30 Hedemora

Telefon: 0225-340 00

E-post: kommun@hedemora.se